

Idékatalog, Blodprøvepakker

Den 27. oktober 2020 havde Vælg Klogt samlet relevante samarbejdspartnere til workshop. Formålet var i fællesskab at blive klogere på:

1. Hvornår og hvorfor standard blodprøvepakker benyttes forud for lavrisiko operation hos patienter uden symptomer?
2. Hvilke muligheder der er for at reducere brugen af standard blodprøvepakker forud for lavrisiko-operation hos patienter uden symptomer?

Patientinddragelse i workshoppen

Patientperspektivet blev desværre ikke belyst på workshoppen. Rekruttering af patienter og patientrepræsentanter var en udfordring, og workshoppen blev afholdt med deltagere, der alle havde en sundhedsfaglig baggrund. Drøftelserne på workshoppen var derfor præget af en sundhedsfaglig synsvinkel. For at sikre patientperspektivet i udviklingen og implementeringen af denne anbefaling planlægger Vælg Klogt en ny workshop for patienter og patientrepræsentanter. Den workshop bliver afholdt med fokus på at afdække patientperspektivet. Indeværende idékatalog forventes derfor at blive udvidet med yderligere indsatsområder og implementeringsforslag efter næste workshop.

Generelle kommentarer

Det var en præmis på workshoppen, at omfanget af standard blodprøvepakker i forbindelse med lavrisiko-operationer er ukendt – og ligeledes hvilke specifikke kirurgiske indgreb, der har behov for en øget implementeringsindsats. Drøftelserne blev derfor mere overordnet. Vælg Klogt vil derfor afdække omfanget af standard blodprøvepakker ved lavrisiko-operationer på danske hospitaler. Afdækningen vil være afgørende for den videre udvikling af implementeringsforslagene i dette idékatalog.

Anbefaling

Udgangspunktet for drøftelserne på workshoppen var Vælg Klogts bud på følgende anbefaling:

Januar 2021

Vælg Klogt

Et samarbejde mellem
læger og patienter

Olof Palmes Allé 25
DK – 8200 Aarhus N

majstk@rm.dk
23 93 61 41

www.vaelgklogt.dk

Undgå standard "blodprøvepakker" før lavrisiko-operation hos patienter uden symptomer. Standard "blodprøvepakker" kan f.eks. indeholde komplet blodbillede, komplet koagulationsundersøgelse, væsketal, nyretal mv.

Definitioner

Standard blodprøvepakker

Standard blodprøvepakker er blodprøver, der ordineres uden specifik klinisk indikation og formål. Standard blodprøvepakker kan f.eks. være komplet blodbillede, komplet koagulationsundersøgelse, væsketal, nyretal mv. Undersøgelser, der i denne sammenhæng ikke er nødvendige i forhold til den operation, som patienten skal have foretaget.

Patienter uden symptomer

Patienter uden symptomer betyder i denne sammenhæng normale raske patienter eller patienter med mild systemisk sygdom. Det betyder i praksis, at patienten er uden væsentlig funktionsnedsættelse, ikke-ryger (kan være tidligere ryger), har et minimalt alkoholforbrug, ikke er svært overvægtig, ikke er gravid og højst har sygdom svarende til velbehandlet sukkersyge, velbehandlet blodtryk eller mild lungesygdom (såkaldt ASA I og II ifølge ASA Classification System).

Lavrisiko-operation

Lavrisiko-operation betyder kirurgiske indgreb, hvor den samlede operationsrisiko er lav, og indgrebet udføres på patienter uden symptomer som beskrevet ovenfor. Eksempler på lavrisiko-operationer er: brok, diverse kikkertoperationer, gynækologiske operationer, hånd- og fodkirurgi, kosmetiske indgreb m.fl.

Tre indsatsområder

Vælg Klogt har samlet deltagernes input fra workshoppen til, hvordan vi kan undgå unødvendig brug af standard blodprøvepakker før lavrisiko-operationer hos patienter uden symptomer.

Løsningsforslagene er inddelt i tre overordnede indsatsområder:

1. Erstatning for standard blodprøvepakker
2. Bedre samarbejde mellem kirurg og anæstesilæge

3. Udbrede viden om ulemper ved standard blodprøver

Med afsæt i løsningsforslagene, som er beskrevet i dette idékatalog, og yderligere forslag efter workshop med patientrepræsentation, vil Vælg Kloget iværksætte samarbejder og tiltag, som skal implementere anbefalingen og ændre praksis.

1. Erstatning for standard blodprøvepakker

Behov for beslutningsstøtteværktøjer

På workshoppen var deltagerne enige om præmissen for at fjerne standard blodprøvepakker ved lavrisiko-operationer, således at blodprøver bestilles ved individuelt behov. Deltagerne mente, at der er behov for andre redskaber, som kan stå i stedet for standard blodprøvepakker, hvis de fjernes.

Det blev forklaret, at standard blodprøvepakker var etableret som en hjælp til lægen for ikke at glemme relevante prøver, ud fra devisen "better safe than sorry". Deltagerne mente derfor, at det ville være en hjælp, hvis pakkerne blev erstattet af et beslutningsstøtteværktøj, som kan hjælpe med at afklare, hvornår en patient har behov for en specifik blodprøve.

Grundig sygehistorie

Deltagerne var enige om, at en grundig sygehistorie bidrager med mere information end standard blodprøver gør. Det blev forklaret, at hvis lægen er grundig i sin optagelse af sygehistorien, vil lægen få de informationer, der er nødvendige, for at lave en individuel behovsvurdering for blodprøver.

Løsningsforslag

- Et digitalt spørgeskema om risikofaktorer, som udfyldes før operation med indbygget algoritme for, hvornår bestemte blodprøver skal tages. Skemaet kan udfyldes af patient og/eller læge. Vigtigt, at skemaet kan anvendes af alle patienter/læger uanset erfaring.
- Strategi for, at der bliver optaget grundige sygehistorier, som kan danne baggrund for en individuel behovsvurdering for blodprøver.

Eksisterende projekter

- 'AmbuFlex' er et system, hvor patienten udfylder et spørgeskema online hjemmefra, hvis de får symptomer på kronisk inflammatorisk tarmsygdom. Afhængig af, hvordan besvarelsen bliver vurderet, popper der en besked op om, at de skal have taget en blodprøve eller ej. På den måde sorterer spørgeskemaet patienterne. AmbuFlex er udrullet på mange af landets hospitaler. Blandt andet er projektet integreret på Hjørrings gastroenterologiske afdeling. Erfaringerne fra dette værktøj kan måske overføres til en kontekst med lavrisiko-operationer.

Feedback

Der var ingen yderligere kommentarer til dette afsnit hos workshopdeltagerne.

2. Bedre samarbejde mellem kirurg og anæstesi

Bedre koordinering kan føre til de rigtige blodprøver

Det blev beskrevet, at kirurg og anæstesilæge har forskelligt fokus før operationer, og at de derfor også har behov for forskellige blodprøver. Det blev på den baggrund foreslået, at en fælles beslutning om, hvilke blodprøver, der er behov for, kunne mindske unødvendige standard blodprøver før lavrisiko-operationer.

Løsningsforslag

- Klare instrukser til de enkelte kirurgiske procedurer om, hvad der forventes at være brug for af blodprøver.

Eksisterende projekter

- Ingen kendte

Feedback

I tilbagemeldingerne på idékataloget blev det fremhævet, at en fælles beslutning om hvilke blodprøver, der er behov for (instruks) bør indeholde mere end blot afstemning af blodprøver – der er også behov for en præcisering af, hvem der bestiller blodprøver og hvornår blodprøverne bestilles.

3. Udbrede viden om ulemper ved standard blodprøver

Viden skal afskaffe standard blodprøvepakker

Det kom frem på workshopen, at standard blodprøver som udgangspunkt ikke er en økonomisk tung post for sundhedsvæsenet. Det dyre er de ressourcer, der bruges til tolkning og formidling af prøverne. Det blev også understreget, at en nål i huden trods alt er et indgreb, at det har betydning for patienten, og er forbundet med risiko for bivirkninger og falsk-positive svar. Deltagerne mente derfor, at det var vigtigt, at både læger og sygeplejersker får bedre kendskab til og forståelse for ulemperne ved standard blodprøver – for at komme standardpakkerne til livs, og implementere individuel udvælgelse af blodprøver.

Løsningsforslag

- En konkret informationsstrategi blev ikke drøftet på workshopen.

Eksisterende projekter

- Ingen kendte

Feedback

Der var ingen yderligere kommentarer til dette afsnit hos workshopdeltagerne.